

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SSGSK. /13

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ
Esas No. 2021/10190
Karar No. 2022/8582
Tarihi: 07.06.2022

●İŞÇİNİN İŞYERİNDE KALP KRİZİ GEÇİREREK YAŞAMINI YİTİRMESİ
●KAÇINILMAZLIKTAN SÖZ EDİLEMeyeCEĞİ
●KUSUR ORANLARININ BELİRLENMESİNDE İŞÇİNİN BÜNYESEL DURUMUNUN DA DİKKATE ALINMASININ GEREKTİĞİ

ÖZETİ: Bu açıklamalar karşısında, davaya konu olayın işyerinde kalp krizi geçirerek vefat eden sigortalının ölümü olduğu, bu tür olaylarda davacı ve davalı kusuru yanında, kaçınılmazlık durumundan bahsedilemeyeceği, ancak bünyesel durumun (genetik yatkınlık, kronik rahatsızlıklar, uygulanan tedaviler, beslenme, sigara vb. kalp krizi üzerinde etkisi olan tüketim alışkanlıkları, egzersiz rutinin) değerlendirilmesinin gerektiği açıktır. Dosyada mevcut bilgi ve belgelere göre, sigortalının sigara tüketim alışkanlığının bulunduğu, dinlenen tanık beyanlarına göre de davacının olay tarihinde fazla çalışma yapmak zorunda bırakılarak bünyesinin zorlandığı açık olmakla beraber hükme esas alınan son bilirkişi raporunda, bünyesel faktörün değerlendirilmeyerek kusur oranı tayini hatalı olmuştur.

DAVA: İş kazasında vefat eden sigortalının hak sahiplerinin maddi ve manevi tazminat davasının yapılan yargılaması sonunda; bozmaya uyularak (21 HD) ilâmda yazılı nedenlerle davanın kısmen kabul ve kısmen reddine ilişkin hükmün davalı vekili tarafından süresi içerisinde temyiz edildiği, davacılar vekilinin de temyize cevap süresi içerisinde katılma yoluyla temyiz başvurusunda bulunduğu ve temyiz incelemesinin duruşmalı yapılmasını talep ettiği anlaşıldıktan sonra dosya incelenerek, işin duruşmaya tâbi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 07.06.2022 Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmiştir. Duruşma günü duruşmalı

temyiz eden davacılar adına Av. Mustafa Yücelen ile davalı adına Av. Serdal Doğan geldiler. Duruşmaya başlanarak, hazır bulunan avukatın sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek bırakılan günde Tetkik Hâkimi Güner Durmuş tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

1- Mahkemenin, Yargıtay Dairesince verilen bozma kararına uyması sonunda, kendisi için o kararda gösterilen şekilde inceleme ve araştırma yaparak, yine, o kararda belirtilen hukuki esaslar gereğince hüküm verme yükümlülüğü doğar. “Usuli kazanılmış hak” olarak tanımlayacağımız bu olgu; mahkemeye, hükmüne uyduğu Yargıtay bozma kararında belirtilen çerçevede işlem yapma ve hüküm kurma zorunluluğu getirdiği gibi, mahkemenin kararını bozmuş olan Yargıtay Hukuk Dairesince; sonradan, ilk bozma kararı ile benimsemiş olduğu esaslara usuli kazanılmış hakka aykırı bir şekilde, ikinci bir bozma kararı verilememektedir (09.05.1960 gün ve 21/9 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı, Hukuk Genel Kurulu’nun 12.07.2006 gün, 2006/9-508 E., 2006/521 sayılı Kararı).

Mahkemenin, Yargıtay’ın bozma kararına uyması ile bozma kararı lehine olan taraf yararına bir usuli kazanılmış hak doğabileceği gibi, bazı konuların bozma kararı kapsamı dışında kalması yolu ile de usuli kazanılmış hak gerçekleşebilir. (Prof. Dr. Baki Kuru, Usuli Müktesep Hak (Usule İlişkin Kazanılmış Hak) Dr. A. Recai Seçkin’e Armağan, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No. 351 Ankara, 1974, sayfa 395 vd.)

Yargıtay tarafından bozulan bir hükmün bozma kararının kapsamı dışında kalmış olan kısımları kesinleşir. Bozma kararına uymuş olan mahkeme kesinleşen bu kısımlar hakkında yeniden inceleme yaparak karar veremez. Bir başka anlatımla, kesinleşmiş bu kısımlar, lehine olan taraf yararına usuli kazanılmış hak oluşturur. (04.02.1959 gün ve 13/5 sayılı YİBK).

Dosya kapsamındaki bilgi ve belgelere göre, davacılar murisi sigortalı Erol Boyraz’ın davalı şirket tarafından devralınan Doğaner Alçı Madencilik Enerji İthalat İhracat Pazarlama Tic.ve San. A.Ş.’ne ait alçı üretim fabrikasında alçı katkı operatörü olarak olay günü olan 02.08.2007 tarihinde gece vardiyasında çalışırken geçirdiği kalp krizi neticesinde vefat ettiği, Mahkemece verilen 19.02.2015 tarihli ilk kararda hükme esas alınan 11.11.2013 tarihli bilirkişi heyet raporuna göre davalı işverenin %35, müteveffa sigortalının %30 oranında kusurlu olduğu kabul edilirken olayda %35 oranında kaçınılmazlık bulunduğu kabul edildiği, kararın davalı tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay (Kapatılan) 21. Hukuk Dairesince “işverenden davacının şahsi sicil dosyasının tümünün getirtilerek, işverenin sigortalının periyodik sağlık muayenelerini yaptırıp yaptırmadığı, bu muayenelerde kalp rahatsızlığı ile ilgili bir bulguya rastlanıp rastlanmadığı, şahsi dosyada "kalp rahatsızlığı" nedeniyle alınmış bir istirahat raporunun bulunup bulunmadığı, ölüm olayından önceki tarihlerde sigortalının bünyesini zorlayacak bir çalışma yaptırılıp yaptırılmadığı, olay günü sigortalıyı işyerinde rutin dışında bir gerginlik ve stres

içine sokacak bir olayın cereyan edip etmediği araştırılmak, işyeri hekimliği, işgücü sağlığı ve iş güvenliği konularında uzman olan bir kardiyologun da yer alacağı bilirkişi heyetinden kusur raporu alınması” yönünden mahkemece verilen kararın bozulduğu, bozmaya uyularak yapılan yargılamada bilirkişi heyetinden alınan 21.02.2017 tarihli raporda davalı şirketin kusursuz olduğu, ölüm olayının davacının bünyesel faktöründen kaynaklı olduğuna dair tespite yer verildiği, mahkemece verilen 12.03.2018 tarihli kararda ise bu bilirkişi raporuna itibarla davanın reddine karar verildiği anlaşılmıştır. Bu kararın davacı tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay (Kapatılan) 21. Hukuk Dairesince “21/02/2017 tarihli kusur raporu alınmasından sonra dosya kapsamına giren tanık beyanlarının değerlendirilmesi için ek rapor alınarak kusur oranlarının belirlenmesi yönünden kararın bozulduğu” bozmaya uyan mahkemece bilirkişi heyetinden alınan 22.07.2020 tarihli ek raporda davalı işverenin %80, müteveffa sigortalının ise %20 oranında kusurlu olduğunun kabul edildiği, farklı bir heyetten alınan ve itibar edilen 29.04.2021 tarihli raporda ise davalının %70, davacının %30 oranında kusurlu olduğunun tespit edildiği ve olayda kaçınılmazlık unsurunun bulunmadığının belirtildiği anlaşılmıştır.

Bu açıklamalar karşısında, davaya konu olayın işyerinde kalp krizi geçirecek vefat eden sigortalının ölümü olduğu, bu tür olaylarda davacı ve davalı kusuru yanında, kaçınılmazlık durumundan bahsedilemeyeceği, ancak bünyesel durumun (genetik yatkınlık, kronik rahatsızlıklar, uygulanan tedaviler, beslenme, sigara vb. kalp krizi üzerinde etkisi olan tüketim alışkanlıkları, egzersiz rutinin) değerlendirilmesinin gerektiği açıktır. Dosyada mevcut bilgi ve belgelere göre, sigortalının sigara tüketim alışkanlığının bulunduğu, dinlenen tanık beyanlarına göre de davacının olay tarihinde fazla çalışma yapmak zorunda bırakılarak bünyesinin zorlandığı açık olmakla beraber hükme esas alınan son bilirkişi raporunda, bünyesel faktörün değerlendirilmeyerek kusur oranı tayini hatalı olmuştur.

O halde mahkemece kusur oranının tayini için alınan raporda bünyesel faktörün ağırlığının ve davalı vekili tarafından ileri sürülen itirazların da değerlendirilmesi açısından öncelikle 29.04.2021 tarihli kusur raporunu düzenleyen bilirkişi heyetinden rapor alınması ve gereği halinde çelişkinin giderilmesi için A sınıfı İş Güvenliği Uzmanı Bilirkişiler ile Kardiyolog bilirkişiden oluşturulacak yeni bir heyetten rapor alınarak davalı ve sigortalı kusur oranları ile bünyesel faktörün olay üzerinde etkisinin belirlenmesi, bu şekilde kesinleştirilecek kusur oranlarının, davacılar vekilinin ilk kararı temyiz etmemiş olması nedeniyle davalı lehine usuli kazanılmış hak teşkil eden 20.10.2014 tarihli hesap raporuna uygulanması (bu raporda esas alınan işlemler / bilinen devre sonu tarihinden sonra yürürlüğe giren asgari ücretteki değişikliklerinin rapora yansıtılmaması) , ancak davacılar bağlanan gelirlerin rücuya kabul kısımlarının da anılan raporda tespit edilecek maddi tazminat alacaklarından tenzil edilerek maddi tazminat alacakları ve manevi tazminat alacakları yönünden usuli kazanılmış hakların da gözeterek sonucuna göre bir karar vermektir ibarettir.

2- Kabule göre de; 27/06/1956 tarih, 1954/2 Esas, 1956/14 Karar sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı'nda; birden fazla gerçek ve tüzel kişi aleyhine açılan bir davanın reddi halinde, davalılar için tayin ve takdir olunacak vekalet ücretinin ne olacağı hususu irdelenerek; sonuçta davacıya karşı dayanışmalı sorumlu bulunan birden çok gerçek ve tüzel kişilere karşı açılan bir davanın, davalılar için ortak nedenden ötürü reddi durumunda, davalılar vekillerinin müşterek mesailerinin aynı neticeyi verdiği göz önünde tutularak, dava konusunun kıymet veya tutarı üzerinden bir vekalet ücretinin belirlenmesi gerektiğine karar verilmiştir.

Hüküm tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Aşgari Ücret Tarifesinde uyumsuzluk konusu hakkında bir düzenleme bulunmamasıyla birlikte, tarifenin 3/1.maddesinde; avukatlık ücretinin belirlenmesinde, avukatın emeği, çabası, işin önemi niteliği ve davanın süresi göz önünde tutulacağı; aynı maddenin 2.fıkrasında ise, müteselsil sorumluluk da dahil olmak üzere, birden fazla davalı aleyhine açılan davanın reddinde, ret sebebi ortak olan davalılar vekili lehine tek; ret sebebi ayrı olan davalılar vekili lehine ise, her ret sebebi için ayrı ayrı avukatlık ücretine hükümlenacağı belirtilmiştir. Anılan maddenin amacına ve içtihatı birleştirme kararına hakim olan ilke birlikte gözetildiğinde, birden fazla davacının birlikte dava açması halinde, davanın kabul edilen bölümü üzerinden davacılar yararına tek, reddedilen kısmı yönünden davalılar lehine tek vekalet ücretine hükmedilmesi gerektiği açıktır.

Aynı zamanda karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT'nin 10/2.maddesinde Manevi tazminat isteminin kısmen reddi durumunda, karşı taraf vekili yararına bu Tarifenin üçüncü kısmına göre hükmedilecek ücret, davacı vekili lehine belirlenen ücreti geçemeyeceği, aynı şekilde AAÜT'nin 13/3.maddesinde Maddi tazminat isteminin kısmen reddi durumunda, karşı taraf vekili yararına bu Tarifenin üçüncü kısmına göre hükmedilecek ücret, davacı vekili lehine belirlenen ücreti geçemeyeceği düzenleme altına alınmıştır.

Somut olayda davacıların her biri yönünden ayrı ayrı kabul ve ret vekalet ücreti takdiri, öte yandan ret vekalet ücretlerinin kabul vekalet ücretleri miktarını geçmeyecek şekilde tesis edilmesi gerekirken yazılı şekilde tarifeye aykırı hüküm tesisi usul ve yasaya aykırı olmuştur.

O halde, davacılar ve davalı vekillerinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları gözetilerek İlk Derece Mahkemesince verilen karar bu aşamada davacılar ve davalı vekilinin temyiz itirazlarının sair yönleri incelenmeksizin bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle, davacılar vekili ile davalı vekilinin temyiz itirazlarının bu aşamada sair yönleri incelenmeksizin BOZULMASINA, davacılar Dairemizde icra edilen duruşmada kendisini vekille temsil ettirdiğinden 3.815,00 TL duruşma vekalet ücretinin davalıdan alınarak davacılar verilmesine, davalı Dairemizde icra edilen duruşmada kendisini vekille temsil ettirdiğinden 3.815,00 TL duruşma vekalet ücretinin davacılar tarafından alınarak davalıya verilmesine temyiz harçlarının istem halinde temyiz eden davacılar ve davalıya iadesine 07.06.2022 gününde oybirliğiyle karar verildi.